

**MANIFESTĂRILE ȘTIINȚIFICE
ALE INSTITUTULUI „BUCOVINA” AL ACADEMIEI ROMÂNE
DIN 2015**

**Die wissenschaftlichen Veranstaltungen
des „Bukowina”-Instituts der Rumänischen Akademie 2015**

(Zusammenfassung)*

Die 2009 institutionalisierten Kolloquien des „Bukowina”-Instituts, die sich über die zwei grossen wissenschaftlichen Forschungsprogramme erstrecken – „Die Bukowina. Buch, Kultur, Zivilisation” und „Die Bukowina. Identität, Traditionen, Werten” – und als wichtigste Unterstützungsmittel und Ausdrucksformen des inneren wissenschaftlichen Lebens des Instituts betrachtet werden – so der Veranlasser derselben, Vasile I. Schipor, wissenschaftlicher Forscher und Sekretär des Instituts und Redaktionssekretär der Zeitschrift „Analele Bucovinei” – haben einige vorrängige Ziele: – die Förderung der Kultur- und Zivilisationswerten (der Kulturerbe) der Bukowina; – die Entdeckung einiger neuen Verständnis- und Deutungsperspektiven mit Bezug auf den Bukowiner kulturellen Raum und auf das hiesige kulturelle Phänomän; – die Anregung der Konkurrenzfähigkeit/konkurrenzfähigen Zusammenarbeit zwischen den Forschern, um den Anforderungen der fundamentalen nationalen und europäischen Grenzforschung gewachsen zu werden; – die Anregung, Bildung und Befestigung eines neuen und modernen Bewusstseins bezüglich des Wertes des eigenen Patrimoniums als Bestandteil des europäischen; – das Auftauchen von kulturellen, energetischen, integrativen Modellen auf dem ehemaligen Gebiet der historischen Bukowina. Der weiterliegende Beitrag bezieht sich auf die wissenschaftlichen Kolloquien, die vom „Bukowina”- Institut 2015 veranstaltet wurden, und gleichzeitig auf die internationale, jährlich organisierte wissenschaftliche Tagung, wobei kritische Bemerkungen und Vorschläge für die zukünftige Tätigkeit gemacht werden.

Schlüsselwörter und -ausdrücke: die historische Bukowina, internes Seminar, wissenschaftliches Kolloquium, die Förderung der Kultur- und

---

* Traducere: Ștefănița-Mihaela Ungureanu.

Zivilisationswerten der Bukowina, neue Verständnis- und Deutungsperspektiven des Bukowiner Kulturraumes, konkurrenzfähige Zusammenarbeit, das Auftauchen von kulturellen, energetischen, integrativen Modellen auf dem ehemaligen Gebiet der historischen Bukowina, Institutionen der Moderne.

Cea dintâi manifestare științifică a Institutului „Bucovina” din anul 2015, organizată la Rădăuți, în 26 iunie 2015, este Colocviul științific „Bucovina. Carte, cultură, civilizație”.

Propunându-și să abordeze, ca problematică, *Teme de cercetare mai puțin abordate în istoria și cultura Bucovinei*, colocviul are, în prima parte a programului, referatul susținut de cercet. șt. dr. Marian Olaru, *Teme de cercetare mai puțin abordate în istoria și cultura Bucovinei*. Acesta este urmat de cinci co-referate: – cercet. șt. Ștefănița-Mihaela Ungureanu, *Scritoare de limbă germană mai puțin cunoscute din Bucovina: Marianne Vincent și Adrienne von Prunkul-Samurcaș*; – cercet. șt. dr. Ovidiu Bătă, *Scritori bucovineni colaboratori la revista „Familia”: Mărioara Petrescu-Zeamă*; – cercet. șt. dr. Rodica Iațencu, *Problemele unificării și administrării Bucovinei în dezbaterile deputaților bucovineni, sesiunea 1920–1922*; – cercet. șt. Elena Pascaniuc, *Nume și proiecte uitate în folcloristica din Bucovina*; – cercet. șt. dr. Vasile I. Schipor, *Manifestările științifice ale Institutului „Bucovina” al Academiei Române din 2014. Probleme, provocări, oportunități, constrângeri*.

Referatele menționate sunt urmate de o dezbatere: *Teme de cercetare mai puțin abordate în istoria și cultura Bucovinei*.

Tema dezbaterii propuse pentru Colocviul „Bucovina. Carte, cultură, civilizație”, programat, inițial, pentru trimestrul I (februarie) – susține dr. Vasile I. Schipor –, se află în concordanță cu „direcțiile tematice principale” ale instituției, adoptate încă din primii ani de activitate: 1) Mișcarea de emancipare națională a românilor din Bucovina istorică (1775–1918); 2) Caracteristicile procesului de reintegrare a provinciei în spațiul etno-cultural românesc; 3) Procesul de comunizare a Bucovinei. Consecințe economice, social-politice și populaționale; 4) Bucovinenii și exilul creator; 5) Evoluția și particularitățile fenomenului literar din Bucovina istorică; 6) Problematika presei din Bucovina istorică de la începuturi până în prezent; 7) Familii vechi din Bucovina. Memorie și conștiință genealogică; 8) Caracteristicile etno-folclorice ale zonei Rădăuților; 9) Rezervațiile naturale din spațiul bucovinean; 10) Istoricul cercetărilor geologice și al exploatării resurselor din Bucovina), dar și cu problematica generală a colocviului, gândit (1996, 1997, 1998, 2009) ca „principală formă de susținere și de manifestare a vieții științifice interne”.

Activitatea noastră de cercetare științifică, desfășurată în perioada 1993–2015, și editorială, de pregătire pentru tipar a periodicului „Analele Bucovinei” (începând din 1993) și de secretar de redacție (începând din 1994), a pus în evidență, între altele,

nevoia orientării spre mai multe teme ce nu se regăsesc încă în proiecte și programe coerente, sistematice de cercetare. Între acestea: – *Limba română din Bucovina istorică (1775–1918). Glosar de forme, cuvinte și expresii regionale (arhaice și populare)*, proiect de echipă, multianual, care să cerceteze documente de arhivă (edite și inedite), texte literare (versuri, proză, teatru), materiale de presă (1840–1918), protocoale și discursuri parlamentare, memorialistică, scrisori/corespondență, condici parohiale, condici școlare, culegeri de folclor etc. și care să fie valorificat prin publicare, sub forma unui instrument de lucru util cercetătorilor de azi și de mâine; – *Restituiri*, proiect de echipă, multianual, care să urmărească introducerea în circuitul științific contemporan a unor noi izvoare: documente de arhivă, românești și străine (preponderent germane), condici parohiale, întocmite de parohiile ortodoxe (începând cu anul 1890), romano-catolice și evanghelice (mult mai devreme, în jurul anului 1800, în funcție de înființarea comunităților de coloniști în ultimele două decenii ale secolului al XVIII-ea); – *Antologii de texte literare inedite sau mai puțin cunoscute astăzi*, de interes pentru istoria literară ori/și istoria culturii, elaborate după toate rigorile științifice; – *Dicționare bibliografice* pentru întreaga presă a epocii (presa germană, presa românească, presa în limba rutheană/ucraineană, presa în limba polonă); – *Tipărirea unor lucrări inedite* (documente, studii științifice, teze de doctorat etc.) în ediții critice, vezi, de exemplu, George C. Nimigean *Huțanii din Bucovina. Studiu anthropo-geografic și etnografic*, teză de doctorat susținută la Universitatea din București, în 1945 (un exemplar al lucrării se află, în manuscris dactilografiat, la Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” din Suceava); Teodor Balan, *Documentele mănăstirilor din Bucovina*, vol I–XII, lucrare rămasă în manuscris, azi la Arhivele Naționale (București și Suceava); – *Traducerea în limba română și tipărirea unor lucrări de referință*, indispensabile în activitatea de cercetare științifică academică, între care, de exemplu: Raimund Friedrich Kaindl (1866–1930), profesor la Universitatea din Cernăuți, istoric și etnograf, cercetător al culturii și civilizației din Bucovina, *Die Huzulen* (1894), *Geschichte der Deutschen in der Karpathenlanden* (vol. I–III, 1896–1903), *Die Bukowina in Wort und Bild* (1903); Włodzimierz Szuchiewicz (1849–1915), *Huculszczyzna* [Țara huțulilor], vol. I–IV, Lemberg (Lwów), 1902–1908, lucrare monografică monumentală consacrată culturii și civilizației din această parte a Carpaților Răsăriteni; Stanisław Vincenz (1888–1971), prozator și eseist polonez, autorul trilogiei *Na wysokiej poloninie* [În înalta polonină/Pe culmile plaiului/Aproape de cer, în polonina] (I – 1938; II – 1970; III – 1979), lucrare recenzată elogios, după apariția primului volum, de către Petru N. Caraman (1898–1980), doctor în etnografie și filosofie al Universității din Cracovia cu teza *Obiceiul colindatului la slavi și la români. Studiu comparat* (1928), profesor universitar la Iași, eminent folclorist și slavist, de talie europeană, arestat de N.K.V.D, în 1947, pentru

afirmațiile sale privind drepturile României asupra Basarabiei și nordului Bucovinei, marginalizat în perioada regimului comunist, membru *post-mortem* al Academiei Române (1991), autorul studiului *Fresca huțulă*, publicat în revista „Însemnări ieșene”, anul V, nr. 3, din 1 martie 1940; traducerea în limba română și tipărirea unor monografii de localități, precum cea semnată de Franz Wiszniowski, *Radautz die deutsche Stadt des Buchenlandes* [Rădăuți, cel mai germanizat oraș din Bucovina], Waiblingen, W. Eisele Inh. Täuber jun., 1966, cu o reeditare în 1988 (De câteva decenii, în traducerea profesorului Ilie Vișan, lucrarea este masiv exploatată, dar nimeni nu face nimic pentru tipărirea acesteia în românește: administrația locală, Societatea pentru Cultură, Forumul German local, Institutul „Bucovina”).

„Emanciparea activității de cercetare științifică din Institutul „Bucovina” al Academiei Române – afirmă dr. Vasile I. Schipor, secretarul științific al Institutului –, inclusiv prin orientarea către noi teme, fertile de cercetare, nu este posibilă fără un set de ingrediente indispensabile: disponibilitate necondiționată, dorință reală, dragoste profundă pentru meserie, determinare corespunzătoare, un management modern, stimulat, care să însoțească fiecare proiect de modernizare a discursului (individual și de grup) pe drumul cunoașterii în lumea fascinantă a vecinătăților aflate în interdependență/simbioză organică: lingvistică, onomastică, antropologie, literatură, istorie socială și istoria mentalităților, istoria familiilor, istoria culturii, resurse, ecologie și etologie etc., și, totodată, al „devenirii întru devenire” (instituțională, personală), luminată de bucuria de a lucra în cercetarea științifică fundamentală și avansată, începând cu limitarea drastică a acțiunii factorilor de risc entropic și de remanență a mentalităților revoluate”.

În cea de a treia parte a manifestării, în tradiția reuniunilor științifice ilor instituite de Institutul „Bucovina” al Academiei Române, post 2007, are loc un *Semnal editorial. Cărți și periodice noi referitoare la Bucovina*: – Vasile Diacon, *Un „hidalgo” întârziat: Profesorul Ștefan Cuciureanu*, Iași, Editura Timpul, 2014, 492 p. (Vasile I. Schipor); – Aristide Zub, *Forme de rezistență anticomunistă [din] zona Siretului Superior. Documente, mărturii, evocări, consecințe*, Iași, Editura Pim, 2015, 290 p. (Vasile I. Schipor); – Lăgia-Maria Fodor, *Învățămintul secundar în Bucovina (1861–1918)*, București, Editura Etnologică, 2014, 349 p. (Rodica Iațencu); – „Glasul Bucovinei”. Revistă trimestrială de istorie și cultură, Cernăuți–București, anul, XXI, nr. 1–2 (81–82), nr. 3–4 (83–84), 2014, 398 p. (Rodica Iațencu).

Inițiator al colochiului din 26 iunie 2016 este Marian Olaru.

Cea de a doua manifestare științifică a Institutului „Bucovina” din anul 2015 este colochiul intitulat, de asemenea, „Bucovina. Carte, cultură, civilizație”, organizat în cadrul Universității Populare „Ion I. Nistor” a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, la Rădăuți, în 22 septembrie 2015. Manifestarea este una

aniversară, fiind consacrată împlinirii a 95 de ani de la nașterea lui D. Vatamaniuc, m.o. al Academiei Române, director fondator al Institutului „Bucovina” și președinte de onoare al Societății pentru Cultură.

Partea întâi a colocviului cuprinde șapte referate-impuls: – cercet. șt. III dr. Vasile I. Schipor, *Un istoric dedicat „recuperării valorilor de rang simbolic” ale patrimoniului național: Anghel Popa (1946–2014)*; – cercet. șt. III dr. Rodica Iațencu, *Contribuții ale parlamentarilor bucovineni la elaborarea Legii pentru reforma agrară în Bucovina (1921)*; – cercet. șt. III dr. Ovidiu Bătă, *Em. Grigorovitzza – colaborator la „Calendarul poporului pe anul ordinar 1915” de la Cernăuți*; – cercet. șt. Ștefănița-Mihaela Ungureanu, *Contribuții documentare. „Afacerea Flondor” în Dieta Bucovinei*; – cercet. șt. Elena Pascaniuc, *Stejarul. Semnificații mitice și magice ambivalente*; – cercet. șt. III dr. Marian Olaru, *Considerații istorice privind Bucovina din timpul regimului Ion Antonescu, pe baza informațiilor culese din Fondul 706 al ANR*; – prof. Carmen Andronachi, *Aurelian V. Chirilă (1917–1999), privit din perspectiva restituirilor din ultimii ani*.

Referatele sunt urmate de o dezbatere tematică: *Diaspora bucureșteană a bucovinenilor” și renașterea cercetării științifice privind Bucovina (1977–2015)*. Moderator al dezbaterii este dr. Vasile I. Schipor, secretarul științific al Institutului „Bucovina”.

Dezbaterea tematică este urmată, ca de obicei, de un semnal editorial, în cadrul căruia sunt prezentate, în date succinte, cărți și periodice de interes în cercetarea științifică privind Bucovina: Dragoș Vitencu, *Viața lui Ciprian Porumbescu*. Ediție îngrijită de dr. Aura Brădățan, Brăila, Editura Istros, 2014, 150 p.; Dragoș Vitencu, *Lada cu mărunțișuri*. Ediție îngrijită de Aura Brădățan, Suceava, Editura Karl Romstorfer, 2014, 174 p. (Ștefănița-Mihaela Ungureanu); Aura-Doina Brădățan, *Fondul memorial-documentar „Simion Florea Marian” din Suceava. Istoric. Contribuția la cultura română*, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2013, 810 p. (Elena Pascaniuc); Ligia-Corina Ihnatiuc (Prejmereanu), *Monografia comunei Cârlibaba, județul Suceava*, Sibiu, Editura Honterus, 2014, 150 p. (Ovidiu Bătă); Paul Brașcanu, *Ghezășul Ilvelor*, Iași, Editura Stef, 2015, 300 p.; Petrea Tabarcea, Mugur Andronic, *Todirești – un sat din Bucovina. Istorie, oameni și locuri*, Suceava, Societatea Culturală „Ștefan cel Mare” – Bucovina, Colecția „Pagini din istoria și cultura Bucovinei” (XII), 2014, 400 p.; *Polska i Rumunia. Wspólnie – obok – blisko. Polonia și România. Împreună – alături – aproape*, Suceava, Związek Polaków w Rumunii. Uniunea Polonezilor din România, 2015, 418 p. (Vasile I. Schipor); Ion-Aurel Pop, *Istoria, adevărul și miturile*, București, Editura Enciclopedică, 2014, 400 p.; Dragoș Sdrobiș, *Limitele meritocrației într-o societate agrară. Șomaj intelectual și radicalizare politică a tineretului din România interbelică*, Iași, Editura Polirom, 2015,

258 p.; Lucian Boia, *Cum s-a românizat România*, București, Editura Humanitas, 2015, 138 p.; Ilie Luceac, *Eudoxiu (Doxaki) Hurmuzaki (1812 – 1874)*, Cernăuți, Editura „Alexandru cel Bun”, 2015, 116 p. (Marian Olaru); „Analele Bucovinei”, Rădăuți–București, anul XII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015, 350 p. (Rodica Iațencu și Vasile I. Schipor); „Analele Putnei”, periodic semestrial al Centrului de Cercetare și Documentare „Ștefan cel Mare” al Sfintei Mănăstiri Putna, anul X, nr. 1, [ianuarie–iunie] 2014, 366 p.; „Analele Putnei”, anul X, nr. 2, [iulie–decembrie] 2014, 480 p.; „Bucovina literară”, periodic mensual editat de Societatea Scriitorilor Bucovineni, serie nouă, Suceava, anul XXVI, nr. 5–6 (291–292), mai–iunie 2015, 96 p. (Vasile I. Schipor); „Septentrion”, [anul XXV, nr. 36.] 2015, 282 p. (Carmen Andronachi); „Glasul Bucovinei”, revistă trimestrială de istorie și cultură, Cernăuți–București, anul XXII, nr. 1 (85), [ianuarie–martie] 2015, 104 p. (Rodica Iațencu).

Cea de a patra parte a reuniunii cuprinde câteva proiectii cu subiect de istorie: *Expoziția Universală de la Paris din 1900*, pps; *Arhiva fotografică istorică românească. 1919*, pps; *Armata română în al Doilea Război Mondial. Eliberarea Basarabiei și a nordului Bucovinei*, film documentar. Selecție, pregătire și prezentarea materialelor documentare: Vasile I. Schipor, în colaborare cu Raluca-Irina Muscă, bibliotecara Institutului „Bucovina”.

Inițiator și responsabil de proiect este Vasile I. Schipor, iar instituția parteneră: Societatea pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina .

În conformitate cu *Acordul de colaborare între Institutul „Bucovina” al Academiei Române și Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova*, încheiat la 16 mai 2012, precum și în temeiul *Deciziei Nr. 256*, din 22 octombrie 2015, a vicepreședintelui Academiei Române, academician Alexandru Surdu, în perioada 28–29 octombrie 2015 are loc la Chișinău, în Republica Moldova, Simpozionul științific „240 de ani de la anexarea Bucovinei”.

Manifestarea științifică, propusă de partea română și acceptată de către partenerul de la Chișinău, se desfășoară la Centrul de Cultură și Istorie Militară și cuprinde în programul zilei de 29 octombrie, în intervalul orar 9,00–14,30, mai multe activități. În partea oficială, de deschidere a reuniunii, prezintă mesaje de salut: dr. hab. Gheorghe Cojocaru, directorul Institutului de Istorie al Academiei de Științe a Republicii Moldova (AȘM); dr. Marian Olaru, director interimar al Institutului „Bucovina” al Academiei Române; Valeriu Matei, m. o. al Academiei Române, directorul Institutului Cultural Român „Mihai Eminescu” din Chișinău; prof. univ. dr. Ștefan Purici, prorector al Universității „Ștefan cel Mare” Suceava și dr. Vitalie Ciobanu, directorul Centrului de Istorie și Cultură Militară al Ministerului Apărării al Republicii Moldova.

În intervalul orar 9,30–11,30, sunt susținute opt comunicări: – dr. hab. Ion

Chirtoagă, Institutul de Istorie al AȘM, *Anexarea nordului Moldovei de către austrieci (1775) și teritoriile aflate sub administrația turco-tătară*; – prof. univ dr. Ștefan Purici, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, *Bucovina în primul deceniu al stăpânirii austriece*; – dr. Arcadie Bodale, Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale, *Începuturile stăpânirii austriece în Bucovina la arhivele austriece de la Viena*; – cercet. șt. Ștefănița-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Măsurile de organizare administrativă a Bucovinei în timpul guvernatorilor Gabriel Splény și Karl Enzenberg*; – cercet. șt. dr. Vasile I. Schipor, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Iacov Putneanul (1719–1778) și contribuția sa la modernizarea societății din „veacul [...] cu multă plângere” în care a trăit*; – dr. Vlad Mischevca, Institutul de Istorie al AȘM, *Raporturile domnului fanariot Alexandru Ipsilanti cu Imperiul Habsburgic în ultimul sfert al secolului al XVIII-lea*; – cercet. șt. dr. Marian Olaru, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Stăpânirea austriacă a Bucovinei. De la Homo Bucovinensis la Ausgleicherechtigkeit*; – dr. Constantin Ungureanu, Institutul de Istorie al AȘM, *Învățământul din Bucovina. De la Academia Teologică de la Putna la Universitatea din Cernăuți*.

După o pauză de cafea, în partea a doua a manifestării, în intervalul orar 12,00–14,00, sunt prezentate, de asemenea, opt comunicări: – cercet. șt. Ion Negrei, Institutul de Istorie al AȘM, *Participarea basarabenilor la Congresul General al Bucovinei, Cernăuți, 15/28 noiembrie 1918*; – dr. Emil Dragnev, Universitatea de Stat din Moldova, *Biserica din Lujeni – cel mai vechi monument de pictură murală din Moldova*; – dr. Dinu Poștarencu, Institutul de Istorie al AȘM, *Hurmuzăcheștii și Basarabia*; – cercet. șt. dr. Rodica Iațencu, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Contribuții ale academicianului Radu Grigorovici privind cunoașterea istoriei Bucovinei: studii demografice și sociale*; – cercet. șt. Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Un reper în valorificarea culturii tradiționale românești: academicianul Simion Florea Marian*; – cercet. șt. dr. Ovidiu Bătă, Institutul „Bucovina” al Academiei Române, *Un naturalist francez pe meleaguri moldave: Balthasar Hacquet (1739–1815)*; – dr. Maria Danilov, Institutul de Istorie al AȘM, *Contribuția lui Liviu Marian în problema culturii și școlii din Basarabia (1812–1918)*; – dr. Gheorghe Negru, Institutul de Istorie al AȘM, *Activitatea refugiaților bucovineni în Basarabia (1917–1918)*.

În continuarea manifestării, sunt prezentate două cărți și un periodic: „*Revista Bucovinei*”, București, 1916; *Cernăuți–Timișoara, 1942–1945. Bibliografie*, Studiu introductiv și notă asupra ediției: dr. Vasile I. Schipor, *Bibliografie, indice de nume și album*: dr. Alis E. Niculică, Suceava, Editura „George Tofan”, MMXV, 160 p. (Vasile I. Schipor); – Constantin Ungureanu, *Sistemul de învățământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece (1774–1918)*, Chișinău, Tipografia Centrală, 2015, 456 p.

(Gheorghe Negru); – „Analele Bucovinei”, Rădăuți–București, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015, 352 p. (Rodica Iațencu).

Lucrările manifestării științifice de la Chișinău sunt urmate de discuții. În cadrul acestora, academicienii Andrei Eșanu și Demir Dragnev subliniază faptul că lucrările prezentate au fost interesante, iar contactele stabilite între oameni importanți, mai ales prin urmările binefăcătoare ce sunt de dorit, contribuind astfel la construirea de punți care să consolideze apropierea dintre noi. De-a lungul istoriei noastre din ultimele două secole – au arătat vorbitorii –, țara a fost împărțită în repetate rânduri (1775, 1812, 1940/1944), dar nu și cultura comună. Continuând colaborarea, inaugurată sub egida celor două prestigioase academii, cele două institute partenere vor trebui să se orienteze, în cadrul documentării, și spre arhivele de la Moscova, unde există „foarte mult material referitor și la Bucovina”, chiar dacă „acolo se ajunge greu”, iar în cadrul reuniunilor viitoare să aducă, mai cu seamă, „contribuții noi”, „interpretări noi”, cu „nuanțări făcute altfel”, critic, făcând loc, totodată, și „problemelor care ne frământă” în activitatea noastră de cercetare științifică. Simpozionul științific „240 de ani de la anexarea Bucovinei” se încheie cu concluzii, comunicate de dr. Marian Olaru și dr. Gheorghe Cojocaru, directorii celor două institute, care precizează că lucrările susținute în cadrul simpozionului vor fi adunate și tipărite, iar dialogul științific va continua, cu o atenție specială pe identificarea și promovarea modalităților de consolidare și îmbogățire continuă, inclusiv prin apropierea de polemica academică, stimulative de contribuții și orizonturi noi de înțelegere și interpretare a faptelor de istorie.

Cea de a patra manifestare științifică organizată de Institutul „Bucovina” în 2015 este Conferința științifică internațională „Bucovina și bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică și destin”. Manifestarea reprezintă, totodată, cea de a XXIII-a sesiune anuală de referate și comunicări științifice a instituției academice de la Rădăuți.

Lucrările reuniunii se desfășoară în ziua de vineri, 6 noiembrie, la Rădăuți, orele 10–13,30, în sala Galeriei de Artă.

După deschiderea oficială, în prima parte, susțin comunicări: dr. Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române, Cernăuți (Ucraina), *Aron Pumnul – autor de manuale pentru românii din Imperiul Habsburgic*; CS III dr. Marian Olaru, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Bucovina în preajma Marii Uniri. Considerații*; dr. Constantin Ungureanu, Institutul de Istorie al Academiei de Științe a Republicii Moldova, (Chișinău, Republica Moldova), *Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți (1875–1918)*; lector univ dr. Ligia-Maria Fodor, Academia de Poliție „Al. I. Cuza”, București, *Disciplină și indisciplină în școlile secundare din Ducatul Bucovinei*; dr. Arcadie Bodale, inspector superior la Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale, *Fondul documentar al prof. univ. dr Maximilian Hacman de la*

Arhivele Naționale Iași; lector univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *Instituții medicale curative în Bucovina istorică*; cercet. șt. Ștefănița-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Heinrich Kipper (1875–1959) și lirica germană în dialect din Bucovina*; dr. Radu-Florian Bruja, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava, *Influența legislației electorale asupra comportamentului alegătorilor din Bucovina în perioada interbelică*; preot drd. Justinian-Remus Cojocar, Suceava, *Părintele Nicolae Pentelescu – vrednic slujitor al Altarului lui Dumnezeu în Bucovina*; CS III dr. Rodica Iațencu, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Bucovineni în Parlamentul României Întregite. Senatul, sesiunea 1920–1922*.

Comunicările sunt urmate de dezbateri. Moderator al acestei secțiuni este dr. Marian Olaru, directorul interimar al Institutului „Bucovina”.

După-amiază, susțin comunicări: prof. dr. Ilie Luceac, Cernăuți (Ucraina), *Soarta unui fond familial din arhivele Hurmuzaki. Unele considerații*; prof. dr. Ion Filipciuc, Câmpulung Moldovenesc, *Considerații cu privire la nobilimea bucovineană*.

Și comunicările din după-amiaza acestei zile sunt urmate de dezbateri. Moderator: dr. Vasile I. Schipor, secretarul științific al Institutului „Bucovina”.

Lucrările Conferinței științifice internaționale „Bucovina și bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică și destin” din cea de a doua zi, sâmbătă, 7 noiembrie, se desfășoară în Sala de conferințe a Motelului „Ieremia Movilă” din Sucevița, în intervalul orar 9,30–13,30.

Într-o primă parte a reuniunii, prezintă comunicări: dr. Bogdan-Petru Niculică, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Josef von Gutter (1809–1886). Realizările unui pionier al arheologiei europene și naționale*; dr. Dinu Poștarencu, Institutul de Istorie al AȘM, Chișinău (Republica Moldova), *Aportul lui George Tofan la naționalizarea învățământului din Basarabia*; cercet. șt. Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Folcloriști din Bucovina. Constantin Milici (1880–1971)*; dr. Alexandru-Ovidiu Vintilă, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera” Suceava, *Nuanțe ale sociologiei creștine a lui Traian Brăileanu. Critica întreprinsă împotriva raționalismului iluminist*; CS III dr. Vasile I. Schipor, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Bucovina și bucovinenii în prima parte a deceniului al cincilea din veacul trecut. Istorie, politică și destin*.

După o pauză de cafea, lucrările conferinței continuă cu prezentarea altor comunicări înscrise în program: dr. Serghei Hacman, Cernăuți (Ucraina), *Probleme controversate ale trecutului Bucovinei: clișeele istoriografiilor ucraineană și română*; dr. Alis Niculică, Biblioteca Bucovinei „I. G. Sbiera”, Suceava, *Bilanțul editorial al Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera” pe anul 2015*; dr. Ion Mareș, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Noi date referitoare la armenii din Suceava, rezultate din săpăturile arheologice din 2015 de la Biserica „Sfânta Cruce” (Turnu Roșu)*; CS III dr. Ovidiu

Bătă, Institutul „Bucovina“, Rădăuți, *Academicianul Liviu Ionesi (1925–2006) – o viață dedicată geologiei*.

În cadrul semnalului editorial ce urmează, sunt prezentate mai multe cărți și periodice: Constantin Ungureanu, *Sistemul de învățământ din Bucovina în perioada stăpânirii austriece*, Chișinău, 2015, 456 p. (Dinu Poștarencu); „*Revista Bucovinei*”, București, 1916; *Cernăuți – Timișoara, 1942–1945. Bibliografie*, Studiu introductiv și notă asupra ediției: dr. Vasile I. Schipor, Bibliografie, indice de nume și album: dr. Alis E. Niculică, Suceava, Editura „George Tofan”, MMXV, 156 p. (Alis Niculică); Dumitru Covalciuc, *Pagini oprișenene*, Herța, Grupul Editorial Cuvântul, Colecția „Biblioteca «Arboroasa»”, 2014, 246 p.; Iulian Stănescu, Cătălin Zamfir (coordonatori), *România la răscruce. Opțiuni pentru viitor*, București, Editura Pro Universitaria, Colecția de științe psiho-sociale, 2015, 284 p. (Vasile I. Schipor); Dragoș Vitencu, *Lada cu mărunțișuri (literatură de sertar – poezii, proză, memorialistică, perioada 1945–1981)*, ediție îngrijită de Aura Brădățan, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2014, 174 p.; Aura Brădățan, „*Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei*” – *Bibliografie (vol. I–XL)*, Brăila, Editura Istros a Muzeului Brăilei, 2014, 114 p. (Marian Olaru); Ion Mares, *Biserica Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul din Suceava*, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2014, 178 p.; Florin Hău, *Studii de arheologie*, Suceava, Editura „Karl A. Romstorfer”, 2014, 300 p. (Ion Mares); „*Analele Bucovinei*”, Rădăuți-București, anul XXII, nr. 1 (44), 2015, 350 p. (Rodica Iațencu); „*Suceava. Anuarul Muzeului Bucovinei*”, vol. XLI, Suceava, 2014, 374 p. (Elena Pascaniuc); „*Glasul Bucovinei*”. Revistă trimestrială de istorie și cultură, Cernăuți-București, anul XXII, nr. 1, nr. 2, 2015 (Rodica Iațencu); „*Bucovina literară*”. Revista Societății Scriitorilor Bucoveneni, s. n., Suceava, anul XXVI, nr. 9–10 (295–296), septembrie-octombrie 2015 (Alexandru-Ovidiu Vintilă); „*«Țara Fagilor»*. Almanah cultural-literar al românilor nord-bucoveneni”, Cernăuți – Târgu-Mureș, Societatea Culturală „Arboroasa” – Fundația Culturală „Vasile Netea”, XXIII–XXIV, 2014–2015, 408 p. (Vasile I. Schipor).

Lucrările Conferinței științifice internaționale „Bucovina și bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică și destin” cuprind, în continuare, dezbateri și concluzii. Moderator este dr. Marian Olaru.

Lucrările colocviilor și conferințelor științifice organizate în 2015 de către Institutul „Bucovina” al Academiei Române (re)aduc în atenție probleme diverse, unele mai vechi, altele mai noi, cu care se confruntă cercetătorii/colectivele de cercetare de la Rădăuți în activitatea curentă.

Dintre acestea, o problemă importantă o reprezintă – așa cum s-a afirmat, într-un referat, la colocviul din 26 iunie 2015 –, în primul rând, „valorificarea neconcludentă a experienței și capabilităților dobândite de-a lungul anilor și, în mod deosebit, în

activitatea de pregătire a celor dintâi mari manifestări științifice internaționale, consacrate cercetării sistematice privind Bucovina, organizate la Rădăuți în perioadele 31 mai–5 iunie 1996 și 20–22 septembrie 2000, dar și a experienței altor institute de cercetare științifică ale Academiei Române”. În al doilea rând, o problemă ce tinde să devină un fenomen o reprezintă modul inacceptabil de valorificare a rezultatelor cercetării științifice, după participarea la manifestările științifice proprii, cu susținere de comunicări în acest cadru academic, prin publicare în „Analele Bucovinei” sau în volum (e) colectiv(e).

Astfel, dintre cele șase referate susținute la Colocviul „Bucovina. Carte, cultură, civilizație”, din 26 iunie, numai trei sunt valorificate prin publicare (50%). Comunicarea cercet. șt. Ștefănița-Mihaela Ungureanu, *Scritoare de limbă germană mai puțin cunoscute din Bucovina: Marianne Vincent și Adrienne von Prunkul-Samurcaș*, este valorificată parțial, prin publicare: *Marianne Vincent (1900–1988). 115 ani de la naștere*, în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2014, p. 327–333. Comunicarea cercet. șt. dr. Rodica Iațencu, *Problemele unificării și administrării Bucovinei în dezbaterile deputaților bucovineni, sesiunea 1920–1922*, este valorificată prin publicare, sub o formă extinsă, în același periodic, sub titlul *Bucovineni în Parlamentul României Întregite. Adunarea Deputaților, sesiunea 1920–1922 (II)*, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 641–656. Comunicarea cercet. șt. dr. Vasile I. Schipor, *Manifestările științifice ale Institutului „Bucovina” al Academiei Române din 2014. Probleme, provocări, oportunități, constrângeri*, reprezintă un studiu de caz consacrat acestei probleme, pornind de la articolul *Manifestările științifice ale Institutului „Bucovina” al Academiei Române din 2014*, publicat în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 1 (44), [ianuarie–iunie] 2015, p. 317–326.

Dintre cele șapte comunicări susținute la Colocviul „Bucovina. Carte, cultură, civilizație”, din 22 septembrie, numai trei sunt valorificate prin publicare în cursul anului 2015 (42,86%). Comunicarea cercet. șt. III dr. Vasile I. Schipor, *Un istoric dedicat „recuperării valorilor de rang simbolic” ale patrimoniului național: Anghel Popa (1946–2014)*, este publicată în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 698–696. Comunicarea cercet. șt. III dr. Rodica Iațencu, *Contributii ale parlamentarilor bucovineni la elaborarea Legii pentru reforma agrară în Bucovina (1921)*, este inclusă, într-o formă mai largă, în același tom al periodicului de la Rădăuți, p. 644–647. Comunicarea prof. Carmen Andronachi, *Aurelian V. Chirilă (1917–1999), privit din perspectiva restituirilor din ultimii ani*, se tipărește în volumul Aurelian V. Chirilă, *Chemarea anilor mici. Schițe, amintiri, tablouri*, Ediție îngrijită, cuvânt-înainte, note și comentarii de prof. dr. Marian Olaru, Studiu introductiv de

[prof.] Carmen Andronachi, Suceava, Editura Cygnus, 2015, p. 11–23, unde apare sub titlul *Aurelian V. Chirilă și Bucovina „anilor mici”*.

Din cele 16 comunicări cuprinse în programul Simpozionul științific internațional „240 de ani de la anexarea Bucovinei”, organizat în colaborare cu Institutul de Istorie, Stat și Drept al Academiei de Științe a Republicii Moldova, la Chișinău, în 29 octombrie, șapte sunt susținute de cercetătorii Institutului „Bucovina” al Academiei Române (43,75%).

Dintre cei 26 de cercetători, înscriși în programul Conferinței științifice internaționale „Bucovina și bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică și destin”, din 6–7 noiembrie, sunt prezenți la reuniune numai 21 (83,85%). Doar patru dintre comunicările susținute cu această ocazie sunt publicate în 2015 (19,05). *Bucovina în preajma Marii Uniri. Considerații*, comunicarea lui M. Olaru se regăsește în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 515–533), unde se publică sub titlul *Bucovina în Primul Război Mondial (I). Bucovina și bucovinenii în prima parte a deceniului al cincilea din veacul trecut. Istorie, politică și destin*, comunicarea susținută de Vasile I. Schipor, este inclusă într-un studiu mai amplu, „*Revista Bucovinei*”, un periodic dedicat „intereselor țării și neamului nostru”, din volumul „*Revista Bucovinei*”, București, 1916; *Cernăuți–Timișoara, 1942–1945. Bibliografie*, Studiu introductiv și notă asupra ediției: dr. Vasile I. Schipor, Bibliografie, indice de nume și album: dr. Alis E. Niculică, Suceava, Editura „George Tofan”, Colecția „Enciclopedia Bucovinei în studii și monografii” (40), Seria „Instrumente de lucru” (1), MMXV, unde îl regăsim la p. 13–21, 35–40. *Bilanțul editorial al Bibliotecii Bucovinei „I. G. Sbiera” pe anul 2015*, comunicarea susținută de Alis Niculică, se tipărește parțial în „Scriptum”, serie nouă, Suceava, anul XXI, nr. 3–4, iulie–decembrie 2015, p. 38–40. *Academicianul Liviu Ionesi (1925–2006) – o viață dedicată geologiei*, comunicarea susținută de Ovidiu Bătă, apare în „Analele Bucovinei”, anul XXII, nr. 2 (45), [iulie–decembrie] 2015, p. 409–415.

Să mai reținem, tot în această privință, că referatul Luciei Olaru Nenati, *Un remarcabil romancier al satului bucovinean: Vasile Posteuca*, este prezentată de prof. Carmen Andronachi, președinte al Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina. În sumarul tomului XXIII, nr. 1 (46), [ianuarie–iunie] 2016, apar alte opt comunicări (38,09%): Constantin Ungureanu, *Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cernăuți (1875–1918)*; Dinu Poștarencu, *Aportul lui George Tofan la naționalizarea învățământului din Basarabia*; Justinian-Remus Cojocar, *Părintele Nicolae Pentelescu – vrednic slujitor al Altarului lui Dumnezeu în Bucovina*; Alexandru-Ovidiu Vintilă, *Biblioteca Bucovinei „I.G. Sbiera” Suceava, Nuanțe ale sociologiei creștine a lui Traian Brăileanu. Critica întreprinsă împotriva raționalismului iluminist*; Elena Pascaniuc, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Folcloriști din Bucovina. Constantin Milici*

(1880–1971); Rodica Iașencu, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Bucovenii în Parlamentul României Întregite. Senatul, sesiunea 1920–1922*; Ștefănița-Mihaela Ungureanu, Institutul „Bucovina”, Rădăuți, *Heinrich Kipper (1875–1959) și lirica germană în dialect din Bucovina*. Comunicarea Karinei Stempel-Gancarczyk, care nu participă la lucrările reuniunii, dar este înscrisă în program, *Bucovina secolului al XX-lea, ca o Arcadie polonă în amintirile polonezilor membri ai comunității lor din România (pe baza interviurilor și a materialelor scrise din Bulai și Vicșani)*, este trimisă ulterior redacției „Analelor Bucovinei” și inclusă în sumarul tomului XXIII, nr. 1 (46), [ianuarie–iunie] 2015. Alte câteva comunicări, *Disciplină și indisciplină în școlile secundare din Ducatul Bucovinei*, susținută de Ligia-Maria Fodor, *Josef von Gutter (1809–1886). Realizările unui pionier al arheologiei europene și naționale*, susținută de Bogdan-Petru Niculică, sunt incluse, de asemenea, în „Analele Bucovinei”, anul XXIII, nr. 2 (47), [iulie–decembrie] 2016. Totalizând datele, obținem un procent care ar trebui să ne dea de gândit, întrucât ilustrează deja o realitate, dacă nu chiar un fenomen în curs de consolidare: 61,90%).

Dintre participanții înscrși în programul Conferinței științifice internaționale „Bucovina și bucovinenii în secolul al XX-lea. Istorie, politică și destin”, șapte referenți (33,81%), nu-și trimit comunicările pentru a fi publicate, comparativ cu 14 (53,50%) în anul 2014: dr. Alexandrina Cernov, membru de onoare al Academiei Române, Cernăuți (Ucraina), *Aron Pumnul – autor de manuale pentru românii din Imperiul Habsburgic*; dr. Arcadie Bodale, inspector superior la Serviciul Județean Iași al Arhivelor Naționale, *Fondul documentar al prof. univ. dr Maximilian Hacman de la Arhivele Naționale Iași*; lector univ. dr. Harieta Mareci-Sabol, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, *Instituții medicale curative în Bucovina istorică*; prof. dr. Ilie Luceac, Cernăuți (Ucraina), *Soarta unui fond familial din arhivele Hurmuzaki. Unele considerații*; prof. dr. Ion Filipciuc, Câmpulung Moldovenesc, *Considerații cu privire la nobilimea bucovineană*; dr. Serghei Hacman, Cernăuți (Ucraina), *Probleme controversate ale trecutului Bucovinei: clișeele istoriografilor ucraineană și română*; dr. Ion Mareș, Muzeul Bucovinei, Suceava, *Noi date referitoare la armenii din Suceava, rezultate din săpăturile arheologice din 2015 de la Biserica „Sfânta Cruce” (Turnu Roșu)*.

O problemă (re)adusă în discuție, în cadrul dezbaterilor din prima zi a sesiunii anuale (Rădăuți, 6 noiembrie) privește periodicul Institutului „Bucovina” al Academiei Române. Fără a se amesteca în polemici gazetărești și respingând, consecvent, încercările de implicare în politicianismul local, „Analele Bucovinei” – precizează Vasile I. Schipor, secretarul de redacție al periodicului – se menține strict în limitele programului și principiilor asumate la început de drum, în 1993–1994, încercând să adune energiile creatoare în paginile sale și năzuind să acceadă la standarde ale

modernității, în cadrele unui model academic național. Departe de marile centre academice din România, de marile arhive și biblioteci ale lumii contemporane și înfruntând dificultăți serioase, mai cu seamă, în ceea ce privește resursele proprii de dezvoltare, dar și rigorile unei competiții științifice autentice, periodicul științific de la Rădăuți rămâne deschis, însă, față de contribuțiile reale, serioase, ce urmăresc, cu adevărat, modernizarea sa. Observațiile îndreptățite, a căror bună credință nu poate fi pusă nicicând la îndoială, nu pot omite însă câteva „deschideri curajoase”, survenite mai ales după anul 2000, dar nesuținute, de-a lungul anilor, de către toți colaboratorii interni și externi. Iată, pentru exemplificare, între altele, cum sunt valorificate cele dintâi preocupări privind represiunea politică în perioada regimului comunist, subiect ocolit sistematic în Bucovina, timp de peste un deceniu, în „Analele Bucovinei”, singurul periodic științific din Bucovina cu deschidere față de această problemă: Ștefan Purici, *Represiunile sovietice în regiunea Cernăuți (anii 40 – 50 ai secolului al XX-lea)*, în tomul VIII, nr. 2, 2001, p. 249–268; Rodica Iațencu, *Forme ale rezistenței anticomuniste în partea de sud a Bucovinei. Mișcarea de partizani (1944–1958)*, *ibidem*, anul VIII, nr. 2, 2001, p. 269–291; Marian Olaru, *Aspecte privind rezistența armată anticomunistă în Munții Bucovinei. „Jurnalul” lui Vasile Motrescu*, *ibidem*, anul XI, nr. 1, 2004, p. 125–174 și anul XII, nr. 1, 2005, p. 217–237; Rodica Iațencu, *Organizații și mișcări studențești anticomuniste (1945–1959). Studiu de caz: bucovinenii în Mișcarea Tineretului Regalist*, *ibidem*, anul XII, nr. 2, 2005, p. 393–432 și anul XIII, nr. 1, 2006, p. 203–261; Vasile I. Schipor, *Bucovinenii în spațiul concentraționar al regimului comunist*, *ibidem*, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 535–608. Tot aici, să mai adăugăm, pentru o mai bună înțelegere, că cele dintâi manifestări științifice, consacrate exclusiv fenomenului, se organizează în Bucovina, de asemenea, după anul 2000. Filiala din Câmpulung Moldovenesc a Fundației Culturale „Memoria” organizează în 2002 Simpozionul „Rezistența anticomunistă în munții Bucovinei”. Centrul pentru Studiarea Problemelor Bucovinei al Academiei Române organizează, ceva mai târziu, câteva reuniunile științifice pe aceeași temă, dintre care două sunt de menționat: „Bucovinenii și literatura spațiului concentraționar”, Rădăuți, 5 iulie 2005; „Conștiință și acțiune politică anticomunistă – cazul Bucovinei. Arestați, condamnați, deportați, exilați”, Rădăuți, 18 noiembrie 2005. Pentru aceasta, vezi cronicile semnate în „Analele Bucovinei” de Vasile I. Schipor și Marian Olaru, cei doi inițiatori și responsabili ai reuniunilor științifice menționate mai sus: *A XII-a sesiune anuală de referate și comunicări științifice a Centrului pentru Studiarea Problemelor Bucovinei*, „Simbolistica național-comunistă din România. Cazul Bucovinei istorice”, Rădăuți, 24 septembrie 2004, *ibidem*, anul XI, nr. 2 (22), [iulie–decembrie] 2004, p. 511–512; *Simpozionul științific „Martirologiul Bucovinei. Arestați, condamnați, deportați, exilați, persecutați pe motive politice sub regimul*

comunist (1940–1941, 1945–1989)”, *ibidem*, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 776–777, precum și un editorial: Vasile I. Schipor, *Destinul bucovinenilor în spațiul concentraționar al regimului comunist*, *ibidem*, anul XIII, nr. 2 (27), [iulie–decembrie] 2006, p. 413–416.

Și alte câteva deschideri spre teme noi, fertile, de cercetare științifică ar trebui menționate tot aici: exilul creator (2004), condicile parohiale din Bucovina (2007), familii din Bucovina, memorie și conștiință genealogică (2000, 2003, 2005), valorificarea patrimoniului fără frontiere al Bucovinei istorice (2007, 2010): *Cercetătorul austriac Franz Herbich (1791–1865) și contribuțiile sale la cunoașterea florei din Bucovina*, în „Analele Bucovinei”, anul XIV, nr. 2 (29), [iulie–decembrie] 2007, p. 427–434; *Franz Xaver Knapp (1809–1883) și „Bucovina [sa] ilustrată”. 200 de ani de la nașterea pictorului bucovinean*, *ibidem*, anul XVI, nr. 1 (32), [ianuarie–iunie] 2009, p. 11–30; *Valorificarea moștenirii culturale fără frontiere a Bucovinei. Libertate, oportunități și constrângeri*, *ibidem*, anul XVII, nr. 1 (34), [ianuarie–iunie] 2010, p. 223–259.

Merită să fie menționate, de asemenea, și câteva dintre concluziile desprinse la sfârșitul manifestărilor științifice organizate de Institutul „Bucovina”, în 2015: – promovarea, cu prioritate, a unor strategii adecvate de revigorare a cercetării științifice, prin echilibrarea „încărcăturii” pe normă finanțată, creșterea duratei de investigare directă, realizate în arhive și biblioteci, și participarea cercetătorilor de la Rădăuți la mari reuniuni științifice interne și externe, în vederea acomodării cu exigențele competiției autentice din viața contemporană; – identificarea și promovarea unor forme și strategii noi, eficiente, de (re)câștigare a unei asistențe pe măsura proiectului academic de la Rădăuți, instruite, formate mai ales din tineri pasionați de studiul istoriei, statornice, animate de mari idei și de valorile unui model paideic al propriei deveniri; – orientarea spre dezbaterea academică și virtuțile ei formative, stimulative de noi energii creatoare.

Vasile I. Schipor